

Dosarul nr. 3ra-428/2022
2-21024243-01-3ra-14042022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: Gr. Cazacu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, G. Mîra, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

27 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca Doneva
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Nadejda Dicusară,
în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată
depusă de Nadejda Dicusară împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind
obligarea includerii în stagiul de cotizare al reclamantei perioada anilor 2014 - 2015,
împotriva deciziei din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost casată integral
hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani și emisă o nouă
decizie,

c o n s t a t ă :

La 16 februarie 2021, Nadejda Dicusară a depus cerere de chemare în judecată, în
procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale
privind obligarea includerii în stagiul de cotizare al reclamantei perioada anilor 2014 -
2015 de activitate în calitate de vânzător la Societatea cu Răspundere Limitată
„Cosicon”.

În motivarea acțiunii a invocat reclamanta că, a fost angajată la S.R.L. „Cosicon”
în calitate de vânzător din anul 2012, unde a lucrat ziua și noaptea în chioșcurile
companiei menționate.

Astfel, a susținut reclamanta că, s-a adresat la Inspekția Muncii, deoarece
angajatorul nu-i achita salariul la timp, în urma căreia a fost eliberată din serviciu, dar
dânsa nefiind de acord cu eliberarea din serviciu, s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată împotriva S.R.L. „Cosicon”.

Prin urmare, la data de 21 octombrie 2015, Judecătoria Centru, mun. Chișinău, a
emis hotărârea nr. 2-1519/15 prin care a anulat Ordinul nr. 273-13 din 11 noiembrie
2013 cu privire la eliberarea Nadejdei Dicusară, fiind restabilită la locul de muncă în
funcția de vânzător.

A afirmat reclamanta că, prin decizia nr. 2a-4788/15 din 07 aprilie 2016 a Curții
de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea din 21 octombrie 2015 a Judecătoriei Centru,
mun. Chișinău, a fost admisă parțial cerința Nadejdei Dicusară cu privire la încasarea
salariului restant pentru munca prestată suplimentar pentru anul 2013 ca întemeiată, a

fost încasat din contul S.R.L. „Cosicon” în beneficiul Nadejdei Dicusară suma de 39178,25 de lei cu titlu de salariu restant a muncii prestate suplimentar pentru anul 2013, în rest a fost menținută hotărârea din 21 octombrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Astfel, a susținut reclamanta că, a solicitat Casei Naționale de Asigurării Sociale de a include în stagiul de muncă de 2 ani, perioada 2014 – 2015, iar la data 03 februarie 2021, Casa Teritorială de Asigurării Sociale Criuleni a respins cererea cu privire includerea stagiului de cotizare pentru perioada anilor 2014 - 2015.

A solicitat Nadejda Dicusară obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a include perioada anilor 2014 - 2015 în stagiul de cotizare al reclamantei angajată în calitate de vânzător la S.R.L. „Cosicon”.

Prin hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Dicusară împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind includerea stagiului de cotizare în calitate de vânzător pe perioada anilor 2014 - 2015, a fost admisă. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a include perioada anilor 2014-2015 în stagiul de cotizare al reclamantei Nadejda Dicusară angajată în calitate de vânzător la SRL „Cosicon”, conform legii.

Dispozitivul hotărârii din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificat Casei Naționale de Asigurări Sociale la 07 iunie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexate la materialele cauzei. (f.d.59)

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 10 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. (f.d.60/62)

La 30 iulie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a expediat pentru notificare Casei Naționale de Asigurări Sociale, copia hotărârii motivate a primei instanțe (f.d.67), care a fost recepționată la 12 august 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.69), iar la 23 august 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus motivarea apelului. (f.d.71/75)

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind în termen apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale. A fost casată integral hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o nouă decizie, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea înaintată de Nadejda Dicusară, din motiv că nu sânt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – respectarea procedurii prealabile. (f.d.92, 93/99)

Pentru a decide astfel instanța de apel analizând prevederile art. 5, art. 6, art.9 art.10, art.11, art.20, art. 69 alin. (1) – (2), art. 189 alin.(1) din Codul administrativ, precum și prevederile art. 31 alin. (2) - (3), art. 40 din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, a conchis că acțiunea în contencios administrativ formulată de Dicusară Nadejda, urmează a fi declarată inadmisibilă din motivul nerespectării procedurii prealabile. Or, Legea stabilește expres fără a lăsa loc pentru interpretări că, în cazul dezacordului cu refuzul Oficiului Teritorial Criuleni al

Casei de Asigurări Sociale de a include în stagiul de muncă a unei anumite perioade, petiționara urma să conteste actul respectiv la Casa Națională de Asigurări Sociale, iar ulterior, în caz de desacordului cu decizia CNAS urma să inițieze acțiune în instanța de judecată, or, procedura respectivă este reglementată prin Legea specială.

În acest context, instanța de apel a relevat că reclamanta nu a întreprins careva acțiuni după primirea răspunsului CTAS Criuleni, agresându-se direct în instanța de judecată.

La caz, instanța de apel a notat că, cu toate că reprezentantul autorității publice pârâte la etapa pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, a invocat că reclamanta nu a respectat procedura prealabilă și a solicitat declararea inadmisibilității acțiunii în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, prima instanță a lăsat argumentul dat fără o apreciere, astfel fiind admisă o greșeală procedurală care prin prisma prevederilor art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, cu luarea în considerare a efectului devolutiv al apelului, a fost corectată de instanța de apel.

Astfel, instanța de apel a menționat că, prevederile art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, se aplică sistemic și organic cu prevederile art. 208, art.162-169 și art. 19 din Codul administrativ. Prin urmare, instanța de apel a menționat că, înaintarea acțiunii în obligare, este condiționată de respectarea procedurii prealabile.

La caz, instanța de apel a reiterat că din probatoriul cauzei a rezultat că, în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale, Nadejda Dicusară nu a depus cerere prealabilă, de către ultima fiind adresată o singură cerere Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni. Prin urmare, intimata-reclamanta nu a demonstrat instanței respectarea procedurii prealabile.

În baza acestor considerații, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor invocate de părți, ce ține de fondul litigiului, or, în speță s-a constatat că acțiunea urmează a fi declarată inadmisibilă, din motivul nerespectării procedurii prealabile.

Totodată, instanța de apel a considerat necesar de a explica participanților la proces că, în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (4) din Codul administrativ, declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin. (2) lit. f) – h), nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

La fel, instanța de apel a considerat necesar de a aduce la cunoștință intimatei și prevederile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, în conformitate cu care dreptul la pensie este imprescriptibil. Prin urmare, reclamanta nu este lipsită de dreptul de a iniția o nouă procedură administrativă privind stabilirea pensiei, însă de această dată cu respectarea prevederilor Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, inclusiv la art. 40.

În circumstanțele menționate, instanța de apel a ajuns la concluzia de a admite apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, a casa integral hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și a emite o nouă decizie sub formă de încheiere, prin care acțiunea înaintată de Nadejda Dicusară să fie declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ.

La 07 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Nadejda Dicusară a depus cerere de recurs nemotivată, iar la 26 aprilie 2022, prin intermediul secției documentare procesuală a cauzelor civile a Curții Supreme de Justiție a depus motivarea recursului

împotriva deciziei din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanței.

În motivarea recursului și-au exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând că, la examinarea cauzei nu a luat în considerație argumentele tuturor participanților la proces, nu au fost examinate și elucidate pe deplin toate aspectele, argumentele și probele prezentate, nefiind studiate minuțios actele normative în vigoare care reglementează obiectul litigiului, iar aceste încălcări ale instanței de apel au dus la soluționarea greșită a litigiului.

Ulterior, la 15 iulie 2022, prin intermediul secției documentare procesuală a cauzelor civile a Curții Supreme de Justiție, Nadejda Dicusară a depus cerere de completare a recursului depus împotriva deciziei din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, menționând că CNAS în ședința de judecată a tănuit că a recepționat prin poștă la data de 28 aprilie 2021 cererea prealabilă, fapt ce se confirmă prin bonul de plată a scrisorii anexat la materialele cauzei.

A mai menționat că, CNAS a recepționat cererea prealabilă la 28 aprilie 2021, iar hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost pronunțată la 25 mai 2021, însă CNAS a trimis răspunsul la cererea prealabilă la 31 mai 2021.

Astfel consideră că s-a adresat corect cu cerere prealabilă la CTAS Criuleni și la CNAS necătând la faptul că este aceeași instituție, iar din aceste considerente solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanței.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 25 ianuarie 2022, în ședință publică. (f.d.92)

Totodată, din actele dosarului se atestă că, dispozitivul deciziei din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Nadejdei Dicusară prin intermediul oficiului poștal la 21 februarie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei. (f.d.101)

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2022, a fost notificată Nadejdei Dicusară prin intermediul oficiului poștal la 01 aprilie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei. (f.d.106)

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul nemotivat, cât și motivarea recursului în termen.

La 27 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat prin intermediul oficiului poștal în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale, copia cererii de recurs depusă de Nadejda Dicusară, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.136), iar la 18 iulie 2022, prin

intermediul poștei electronice copia cererii de completare a recursului cu înștiințarea despre necesitatea depunerii unei referințe suplimentare, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.141).

La 13 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus referință prin care a solicitat ca recursul depus de Nadejda Dicusară împotriva deciziei din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău să fie declarat inadmisibil. (f.d.138/140)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs depusă de Nadejda Dicusară inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)- f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în

special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Nadejda Dicusară.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Nadejda Dicusară se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca -Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru